

Terâvih namazı

İzmir'den okuyucumuz: "Teravih namazı hakkında bilgi verir misiniz? Şafi mezhebinde olan bir kişi teravih namazını ikişer rekât halinde mi kılmak zorundadır? Dört rekât halinde kılan bir imama uyabilir mi?"

Teravih namazları, Ramazan gecelerinin feyiz kaynağı, nur tufanı ve sevap fırtınasıdır. Allah Resûlü (asm) Ramazan ayı orucu ve teravih namazı hakkında şöyle buyurmuştur: "Şüphesiz Allah Ramazan orucunu farz kıldı. Ben de Ramazan gecelerindeki namazı (teravih namazını) sünnet kıldım. Öyle ise, kim inanarak ve sevabını kesin şekilde Allah'tan umarak Ramazan ayının gündüzünde oruç tutar, gecesinde de namaz kılsa, bu geçmiş günahlarına kefarete olur (günahları bağışlanır.)"1

Hiz. Âişe (ra) anlatıyor: "Resûlullah (asm) bir gece mescidde nafilâ namaz kılmişti. Birçok kimse de ona uyarak namaz kıldı. Sabah olunca 'Resûlullah geceleyin mescidde namaz kıldı' diye konuştular. Ertesi gece de Efendimiz (asm) namaz kıldı. Halk yine olanları konuştu, katılanların sayısı iyice arttı. Üçüncü veya dördüncü gece halk yine toplandı. Öyle ki mescid, insanları almayacak hâle gelmişti. Ancak Peygamberimiz (asm) bu dördüncü gecede mescide çıkmadı. Sabah olunca Efendimiz (asm): 'Yaptığınızı gördüm. Aranıza çıkmamdan beni alıkoyan şey, namazın sizlere farz oluvmesinden korkmamdır' buyurdu. Bu hadise Ramazanda cereyan etmişti."2

Ramazân gecelerinde, teravih namazı kılmak sünnet-i müekkededir, yani kuvvetli sünnettir. Peygamber Efendimiz (asm) kılmış ve kılınmasını tavsiye buyurmuştur. Her dört rek'atte bir dinlenmek üzere oturulduğundan "teravih" adıyla anılan bu gece namazı cemaatle kılınabileceği gibi, tek başına da kılınabilir.

Ramazân gecelerinde ayrı bir ibadet hazzı veren teravih namazı orucun değil, Ramazan ayının sünnetidir. Dolayısıyla bu namaz, ister özürlü, isterse özürsüz olsun, oruç tutmayanlar için de sünnet-i müekkede hükmündedir.

Teravih namazı yatsı namazından sonra, vitir namazından önce kılınır ve yirmi rek'attır. Teravih namazında her iki rekâtta bir oturmak ve selâm vermek sünnettir. Peygamber Efendimiz (asm) böyle kılmıştır. Böylece teravihi yirmi rekâtta on selâmla tamamlamak, üzerinde ittifak edilen en faziletli kılınış biçimidir.

Sünnetteki bu şekil, Şafiîlerde vücut emri şeklinde anlaşılmış; diğer mezheplerde ise, normal sünnet olarak algılanmıştır. Bundandır ki, Şafiîlerde teravih namazında "iki rek'atte bir selâm vermek" vaciptir.

Hanefîlerde iki rekâtta bir selâm vererek kılmak daha faziletli olmakla beraber; dört

rekâtta bir selâm vermek de, iki rekâtta bir selâm vermek gibidir. Selâmı dört rekâttan fazla geciktirmek ise mekruhtur. Hanbelîlere ve Malikîlere göre ise, yirmi rekât tek selâmla kılınırsa bile namaz sahihtir; fakat her iki rekâtta bir “selâm sünneti” terk edildiği için, böyle yapmak mekruhtur.

Aslında dikkat edilirse, dört mezhep de aynı nokta üzerinde birleşmiştir. O da şu ki: Teravihte iki rekâtta bir selâm vermek sünnettir ve efdal olan budur.

Cemaatle kılınan namazlarda cevaz verilende değil; efdal olanda birleşmelidir. Fakat eğer imam dört rekâtta bir selâm vermeyi tercih etmişse, arkasındaki Şafiî cemaati de imama uyarak dört rekâtta bir selâm verir. Şafiî cemaatin, imamdan ayrılarak ikinci rekâtta selâm vermelerine gerek yoktur. İmama uydukları için dört rekâtta bir selâm vermek kendileri için mekruh olmaz. Teravih namazı iki rekâtta bir selâm verilince akşam namazının sünneti gibi kılınır. Dört rekâtta bir selâm verilerek kılınırsa yatsı namazının ilk sünneti gibi kılınır. Yani ilk oturuşta “et-Tahıyyâtü” ile birlikte “Salâvatlar” da okunur. Üçüncü rekâta kalkıldığında ise “Sübhâneke” okunur ve “Eûzü Besmele” çekilir.

Terâvih namazının bir kısmı kılındıktan sonra camie gelen bir kimse önce kendisi yatsı namazını kılar; sonra imama, bulunduğu rekâtta uyar. İmamdan sonra teravih namazının kalan rekâtlarını kendisi tamamlar. Vitir namazını en son kılar.

Terâvih namazını çok yavaş kıldırarak cemaati yormak ve sıkmak uygun olmadığı gibi, tadil-i erkâna riayet etmeyecek derecede çok acele de kıldırılmamalıdır.

Dipnotlar:

1- Câmiü’s-Sağîr, 2/460

2- Buhârî, Salâtu’t-Teravih 1, Cuma 29, 5; Müslim, Müsâfirîn, 177, (761); Muvatta, Salât-fi’r Ramazan 1, (1, 113); Ebû Dâvud, Salât 318, (1373, 1374); Nesâî, Kıyâmu’l-Leyl 4, (3, 202)